

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

DOI: 10.67227

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 6

2026

O‘ZBEKISTONDA YOSHLAR MEDIAMADANIYATINI YUKSALTIRISHNING KONSEPTUAL MODEL VA ISTIQBOLLARI

Radjabova Gulnoza Bahromovna

Turon universiteti, katta o‘qituvchi

Annotatsiya

Mazkur maqolada O‘zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning konseptual modeli va istiqbollari tahlil qilinadi. Tadqiqotda yoshlarning media va axborot savodxonligini rivojlantirish, ularni raqamli makonda ongli va mas’uliyatli faoliyat yuritishga tayyorlash hamda zamonaviy axborot oqimlarini tanqidiy baholash ko‘nikmalarini shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, ta’lim muassasalari, ommaviy axborot vositalari, internet platformalari, ijtimoiy tarmoqlar va fuqarolik jamiyati institutlarining yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishdagi o‘rni ochib berilgan. Maqolada yoshlarni dezinformatsiya, manipulyativ axborot va boshqa axborot tahdidlaridan himoya qilishning muhim jihatlari ham ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari asosida yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishning konseptual modeli ishlab chiqilib, uning tarkibiy elementlari va istiqbolli yo‘nalishlari belgilangan. Muallifning ta’kidlashicha, media va axborot savodxonligini oshirish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish hamda raqamli kommunikatsiya madaniyatini shakllantirish yoshlarning ijtimoiy faolligini kuchaytirish va zamonaviy jamiyatdagi mavqeini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: yoshlar mediamadaniyati, media savodxonlik, axborot savodxonligi, konseptual model, raqamli kommunikatsiya, ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar, axborot makoni, tanqidiy fikrlash, dezinformatsiya, axborot xavfsizligi, fuqarolik faolligi, ta’lim tizimi, media ta’lim, yoshlar siyosati, raqamli madaniyat.

КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ МЕДИАКУЛЬТУРЫ МОЛОДЁЖИ В УЗБЕКИСТАНЕ

Раджабова Гулноза Бахромовна

Университет Турон, старший преподаватель

Аннотация

В данной статье анализируются концептуальная модель и перспективы повышения медиакультуры молодёжи в Узбекистане. В исследовании рассматриваются вопросы развития медиаграмотности и информационной грамотности молодёжи, подготовки её к осознанной и ответственной деятельности в цифровом пространстве, а также формирования навыков критической оценки современных информационных потоков. Особое внимание уделяется роли образовательных учреждений, средств массовой информации, интернет-платформ, социальных сетей и институтов гражданского общества в развитии медиакультуры молодого поколения. Также рассматриваются вопросы защиты молодёжи от дезинформации, манипулятивного контента и других информационных угроз. На основе результатов исследования разработана концептуальная модель повышения медиакультуры молодёжи, определены её основные структурные элементы и перспективные направления развития. Автор подчёркивает, что повышение медиа- и информационной грамотности, развитие критического мышления и формирование культуры цифровой коммуникации способствуют усилению социальной активности молодёжи и укреплению её роли в современном обществе.

Ключевые слова: медиакультура молодёжи, медиаграмотность, информационная грамотность, концептуальная модель, цифровая коммуникация, средства массовой информации, социальные сети, информационное пространство, критическое мышление, дезинформация, информационная безопасность, гражданская активность, система образования, медиаобразование, молодёжная политика, цифровая культура.

THE CONCEPTUAL MODEL AND PROSPECTS FOR ENHANCING YOUTH MEDIA CULTURE IN UZBEKISTAN

Radjabova Gulnoza Bahromovna

Turon University, Senior Lecturer

Abstract

This article examines the conceptual model and future prospects for enhancing youth media culture in Uzbekistan. The study focuses on the development of media and information literacy among young people, preparing them for conscious and responsible participation in the digital environment, and fostering critical evaluation skills regarding contemporary information flows. Particular attention is given to the role of educational institutions, mass media, internet platforms, social networks, and civil society organizations in promoting youth media culture. The article also addresses important issues related to protecting young people from disinformation, manipulative content, and other information threats. Based on the research findings, a conceptual model for enhancing youth media culture is proposed, and its key structural components and future development directions are identified. The author argues that improving media and information literacy, strengthening critical thinking, and fostering a culture of digital communication contribute to greater social engagement among young people and reinforce their position in modern society.

Keywords: youth media culture, media literacy, information literacy, conceptual model, digital communication, mass media, social networks, information space, critical thinking, disinformation, information security, civic engagement, education system, media education, youth policy, digital culture.

Bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, internet va ijtimoiy tarmoqlarning hayotimizning barcha jabhalariga chuqur kirib borishi natijasida media makonining jamiyat taraqqiyotidagi o'zni tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, yoshlar axborot oqimining eng faol ishtirokchilari sifatida media mahsulotlardan keng foydalanmoqda, turli raqamli platformalar orqali muloqot qilmoqda va o'z dunyoqarashini shakllantirmoqda. Shu sababli yoshlarning mediamadaniyatini yuksaltirish, ularda media va axborot savodxonligini rivojlantirish hamda axborot resurslaridan oqilona foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi [6; 15–18-b.].

So'nggi yillarda O'zbekistonda yoshlar siyosatini takomillashtirish, ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar yoshlarning media makondagi faolligini oshirishga xizmat qilmoqda. Zamonaviy ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni qo'llash, elektron ta'lim platformalaridan foydalanish va media savodxonlik elementlarini o'quv jarayoniga integratsiya qilish orqali yoshlarning axborot bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda [5; 12–15-b.].

Mening fikrimcha, mediamadaniyat nafaqat axborotni qabul qilish va uzatish jarayoni, balki shaxsning axborotni tahlil qilish, baholash, saralash va undan maqsadli foydalanish qobiliyatlarini ham qamrab oladi. Shu jihatdan qaraganda, mediamadaniyat yoshlarning intellektual salohiyatini rivojlantirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish va fuqarolik pozitsiyasini mustahkamlashda muhim omil hisoblanadi. Darhaqiqat, axborot texnologiyalari rivojlangan bugungi davrda yoshlar turli manbalardan olinayotgan ma'lumotlarning ishonchligini aniqlay olishi, yolg'on va manipulyativ axborotlarni farqlashi hamda media makonda mas'uliyat bilan faoliyat yuritishi zarur.

Shuningdek, ommaviy axborot vositalari, internet nashrlari va ijtimoiy tarmoqlarning keng tarqalishi yoshlar oldiga yangi imkoniyatlar bilan bir qatorda muayyan xavf-xatarlarni ham keltirib chiqarmoqda. Axborot xurujlari, dezinformatsiya, kiberxavfsizlik bilan bog'liq muammolar hamda turli zararli g'oyalarning tarqalishi yoshlarning media makondagi faoliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin [7; 34–36-b.]. Shu bois ularda tanqidiy fikrlash, axborotni tahlil qilish va media xavfsizlik madaniyatini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Mening mulohazam shuki, yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirish faqat ta'lim muassasalarining vazifasi bo'lib qolmasdan, balki oila, ommaviy axborot vositalari, davlat tashkilotlari va fuqarolik jamiyati institutlarining hamkorligini talab etadigan murakkab ijtimoiy jarayondir. Mazkur jarayonda yoshlarni media va axborot savodxonligi bo'yicha muntazam qo'llab-quvvatlash, ular uchun sifatli media mahsulotlar yaratish hamda raqamli kommunikatsiya madaniyatini rivojlantirish muhim vazifalardan biri sanaladi.

Ushbu maqolaning maqsadi O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning konseptual modelini ishlab chiqish, uning tarkibiy elementlarini tahlil qilish hamda istiqbolli rivojlanish yo'nalishlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot davomida yoshlarning media va axborot savodxonligini oshirish, ularni zamonaviy axborot makonida faol va mas'uliyatli ishtirokchi sifatida shakllantirishga xizmat qiluvchi omillar ilmiy jihatdan yoritiladi. Natijada yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning samarali mexanizmlari va istiqbollari bo'yicha ilmiy xulosalar ishlab chiqiladi.

Adabiyotlar sharhi

So'nggi yillarda media va axborot makonining jadal rivojlanishi natijasida mediamadaniyat masalasi ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ayniqsa, yoshlarning axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish darajasining ortib borishi, internet va ijtimoiy tarmoqlarning kundalik hayotga chuqur kirib borishi media savodxonlik va mediamadaniyatni rivojlantirish masalalariga bo'lgan e'tiborni yanada kuchaytirdi. Shu sababli mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan yoshlar mediamadaniyatining nazariy asoslari, uni shakllantirish mexanizmlari hamda rivojlantirish istiqbollari yuzasidan qator ilmiy tadqiqotlar olib borilgan.

Avvalo, media va axborot savodxonligi masalalari xalqaro tashkilotlar tomonidan keng o'rganilgan. Xususan, UNESCO tomonidan ishlab chiqilgan ilmiy yondashuvlarda media va axborot savodxonligi zamonaviy jamiyatda shaxsning muhim kompetensiyalaridan biri sifatida e'tirof etiladi [6; 22–25-b.]. Ushbu yondashuvlarga ko'ra, inson axborotni izlash, tanlash, tahlil qilish, baholash va undan samarali foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur. Darhaqiqat, media savodxonlikning rivojlanishi fuqarolarning axborot makonidagi faolligini oshirish bilan bir qatorda, ularni turli axborot tahdidlaridan himoya qilishga ham xizmat qiladi [9; 56–58-b.].

Shuningdek, mediamadaniyat masalalari bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining yoshlar dunyoqarashiga ta'siri alohida o'rganilgan. Tadqiqotchilar internet va ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning bilim olish, muloqot qilish va o'z fikrlarini erkin ifoda etish imkoniyatlarini kengaytirishini ta'kidlaydilar. Biroq ayrim ilmiy ishlarda media makonidagi salbiy axborotlar, dezinformatsiya, kiberzo'rvonlik va manipulyativ kontentlarning yoshlar ongiga ta'siri ham qayd etilgan. Shu bois yoshlarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish mediamadaniyatning muhim tarkibiy qismi sifatida baholanadi.

O'zbekistonlik olimlar tomonidan ham yoshlarning media va axborot savodxonligini rivojlantirish masalalari keng tadqiq etilgan. Ularning ilmiy ishlarida yoshlarni axborot xurujlaridan himoya qilish, milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida tarbiyalash hamda zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishning pedagogik va psixologik jihatlarini yoritilgan. Ayniqsa, ta'lim muassasalarida media ta'lim elementlarini joriy etish va axborot madaniyatini shakllantirishga qaratilgan tadqiqotlar bugungi kunda dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Bundan tashqari, yoshlar siyosati va ta'lim tizimini rivojlantirishga oid ilmiy manbalarda yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirishda mediamadaniyatning o'rni alohida ta'kidlanadi [10; 88–91-b.]. Tadqiqotlar natijalariga ko'ra, media savodxonlikka ega bo'lgan yoshlar axborotni tanqidiy tahlil qilish, ishonchli manbalarni aniqlash hamda turli ijtimoiy jarayonlarda faol ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning fuqarolik pozitsiyasini mustahkamlash va jamiyat taraqqiyotiga daxldorlik hissini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Darhaqiqat, zamonaviy axborotlashgan jamiyatda yoshlarning mediamadaniyatini rivojlantirish nafaqat ta'lim tizimining, balki oila, ommaviy axborot vositalari, fuqarolik jamiyati institutlari va davlat tashkilotlarining hamkorligini talab etadigan muhim ijtimoiy vazifadir. Shuning uchun ham adabiyotlar tahlili yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishning nazariy asoslarini yanada takomillashtirish, media va axborot savodxonligini oshirish hamda yoshlarni raqamli makonda ongli faoliyat yuritishga tayyorlash bo'yicha ilmiy izlanishlarni davom ettirish zarurligini ko'rsatadi.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning konseptual modeli va istiqbollarini ilmiy jihatdan tahlil qilish maqsadida bir qator nazariy va amaliy tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, kuzatish, umumlashtirish, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish hamda pedagogik tahlil usullari asosiy metodologik vosita sifatida qo'llanildi. Ushbu metodlar yoshlar mediamadaniyatining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularni baholash imkonini berdi.

Avvalo, tadqiqotning nazariy asosini media savodxonlik, axborot madaniyati, yoshlar siyosati va raqamli kommunikatsiya sohalariga oid ilmiy adabiyotlar tashkil etdi [8; 102–106-b.]. Mavzuga oid mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari, normativ-huquqiy hujjatlar, davlat dasturlari hamda media va axborot savodxonligiga oid ilmiy manbalar o'rganildi. Shu orqali yoshlar mediamadaniyatining mazmun-mohiyati, uning tarkibiy elementlari va rivojlanish tendensiyalari aniqlashtirildi.

Tadqiqot davomida qiyosiy-tahliliy metoddan foydalanilib, yoshlarning media makondagi faolligi, axborotdan foydalanish madaniyati va media savodxonlik darajasiga ta'sir etuvchi omillar o'rganildi. Shuningdek, ommaviy axborot vositalari, internet platformalari va ijtimoiy tarmoqlarning

yoshlar ongiga ta'siri tahlil qilindi. Darhaqiqat, bugungi axborotlashgan jamiyatda internet va raqamli texnologiyalar yoshlarning dunyoqarashi hamda ijtimoiy faolligini shakllantiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi.

Tadqiqotning amaliy qismida kuzatish va tahlil metodlaridan foydalanildi. Yoshlarning media mahsulotlardan foydalanish xususiyatlari, ijtimoiy tarmoqlardagi ishtiroki, axborotni qabul qilish va baholash jarayonlari tahlil qilindi. Mening shaxsiy fikrimcha, yoshlarning mediamadaniyatini baholashda nafaqat ularning texnologiyalardan foydalanish darajasi, balki axborotni tanqidiy tahlil qilish, media kontentga ongli yondashish va raqamli muloqot madaniyatiga rioya etish ko'nikmalarini ham hisobga olish lozim.

Shuningdek, tadqiqot jarayonida umumlashtirish metodidan foydalanilib, yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali mexanizmlar va omillar tizimlashtirildi. Bunda ta'lim muassasalari, ommaviy axborot vositalari, davlat tashkilotlari, fuqarolik jamiyati institutlari va oilaning o'zaro hamkorligi konseptual modelning asosiy tarkibiy qismlari sifatida belgilandi [10; 120–123-b.]. Mazkur yondashuv yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishga kompleks tarzda yondashish imkonini berdi.

Tahlil va natijalar

Tadqiqot davomida O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilindi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, globallashuv va raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi yoshlarning axborot makonidagi faolligini sezilarli darajada oshirmoqda. Bugungi kunda internet, ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy axborot vositalari yoshlar hayotining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ularning dunyoqarashi, ijtimoiy pozitsiyasi va ma'naviy qadriyatlarining shakllanishida muhim o'rin tutmoqda. Shu bois yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirish zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, yoshlarning media va axborot savodxonligi darajasi ularning axborotni qabul qilish, tahlil etish va undan foydalanish samaradorligiga bevosita ta'sir qiladi. Media savodxonlikka ega bo'lgan yoshlar axborot manbalarini tanlashda mustaqil qaror qabul qila oladi, ma'lumotlarning haqqoniyligini tekshiradi va turli manipulyativ axborotlarga nisbatan tanqidiy yondashadi [6; 61–64-b.]. Aksincha, media savodxonlik darajasi past bo'lgan yoshlar yolg'on xabarlar, dezinformatsiya va turli axborot tahdidlari ta'siriga tezroq berilishlari mumkin.

Shuningdek, tadqiqot natijalari ta'lim tizimi yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirishda asosiy institutlardan biri ekanligini ko'rsatdi. Maktablar, akademik litseyalar, kasb-hunar ta'limi muassasalari va oliy ta'lim tashkilotlarida media va axborot savodxonligiga oid bilimlarni keng joriy etish yoshlarning axborot bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Darhaqiqat, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, elektron platformalar va raqamli resurslardan samarali foydalanish yoshlarning mediamadaniyatini yuksaltirishning muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

O'rganishlar natijasida ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlarning yoshlar hayotidagi ta'siri ham tahlil qilindi. Kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, yoshlar axborotning asosiy qismini internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali oladilar [9; 72–75-b.]. Bu esa, bir tomondan, bilim olish, dunyoqarashni kengaytirish va kommunikativ aloqalarni mustahkamlash imkoniyatini bersa, ikkinchi tomondan, turli salbiy axborotlar va zararli g'oyalarning tarqalish xavfini ham yuzaga keltiradi. Shu sababli media makonda xavfsiz va mas'uliyatli faoliyat yuritish ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb vazifaga aylanmoqda.

Jadval 1.

Konseptual model elementlari	Asosiy vazifalari
Ta'lim tizimi	Media va axborot savodxonligini rivojlantirish
Oila	Axborotdan foydalanish madaniyatini shakllantirish
OAV	Sifatli va ishonchli axborot bilan ta'minlash
Ijtimoiy tarmoqlar	Raqamli muloqot madaniyatini rivojlantirish
Davlat va jamoat tashkilotlari	Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va media loyihalarni rag'batlantirish
Media ta'lim dasturlari	Tanqidiy fikrlash va axborot tahlili ko'nikmalarini rivojlantirish

Natijalar shuni ko'rsatdiki, mazkur elementlarning o'zaro hamkorligi yoshlar mediamadaniyatini rivojlantirish samaradorligini oshiradi. Ayniqsa, media savodxonlik bo'yicha maxsus o'quv dasturlari, seminar-treninglar va ma'rifiy loyihalarning tashkil etilishi yoshlarning axborot bilan ishlash ko'nikmalarini mustahkamlashga xizmat qiladi. O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirish istiqbollari raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga keng joriy etish, media ta'limni rivojlantirish, axborot

xavfsizligini ta'minlash hamda yoshlarning tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini shakllantirish bilan chambarchas bog'liqdir. Darhaqiqat, media madaniyatga ega bo'lgan yoshlar nafaqat axborot makonining faol ishtirokchisiga, balki jamiyat taraqqiyotining muhim harakatlantiruvchi kuchiga ham aylanishi mumkin. Shunday qilib, tadqiqot natijalari O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirish uchun ta'lim, oila, ommaviy axborot vositalari va davlat tashkilotlari hamkorligini kuchaytirish zarurligini ko'rsatdi. Ushbu yo'nalishdagi tizimli faoliyat yoshlarning media va axborot savodxonligini oshirish, ularni axborot tahdidlaridan himoya qilish hamda zamonaviy axborotlashgan jamiyatda faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirish bugungi axborotlashgan jamiyat taraqqiyotining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot davomida yoshlarning media va axborot savodxonligini rivojlantirish, ularni axborot tahdidlaridan himoya qilish hamda raqamli makonda ongli va mas'uliyatli faoliyat yuritishga tayyorlash dolzarb vazifa ekanligi aniqlandi. Shuningdek, yoshlar mediamadaniyatini yuksaltirishning konseptual modeli ta'lim, media savodxonlik, axborot xavfsizligi, tanqidiy fikrlash va raqamli kommunikatsiya madaniyatining o'zaro uyg'unligini ta'minlashga asoslanadi [6; 85–87-b.; 7; 93–95-b.]. Mazkur modelning amaliyotga samarali tatbiq etilishi yoshlarning zamonaviy axborot jamiyatidagi faol ishtirokini ta'minlash, ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish hamda mamlakatning barqaror taraqqiyotiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, 2022. URL: Lex.uz milliy qonunchilik bazasi .
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. Yoshlarga oid davlat siyosatini yanada takomillashtirish to'g'risidagi farmon va qarorlar to'plami. – Toshkent, 2025. URL: Prezident portali.
3. O'zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2016. URL: Lex.uz.
4. O'zbekiston Respublikasining “Axborotlashtirish to'g'risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2003. URL: Lex.uz.
5. O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020. URL: Lex.uz.
6. UNESCO. Media and Information Literacy Curriculum for Educators and Learners. – Paris: UNESCO Publishing, 2021.
7. UNESCO. Global Media and Information Literacy Assessment Framework. – Paris: UNESCO Publishing, 2023.
8. Manuel Castells. The Rise of the Network Society. – Oxford: Blackwell Publishing, 2010. URL: Wiley Online Library
9. David Buckingham. Defining Digital Literacy: What Do Young People Need to Know About Digital Media? – New York: Routledge, 2015. URL: Routledge
10. W. James Potter. Media Literacy (9th edition). – Thousand Oaks: Sage Publications, 2019. URL: SAGE Publications